

Raad

21 MAART 2014

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

Beh. Ambt.:
Streefdat.:
Afschr.: B&W/RBP
B.V.O.:

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)
2

betreft
Ondersteuningsprogramma
Energie

ons kenmerk
ECFD/U201400578
Lbr. 14/019

datum
20 maart 2014

Samenvatting

In september 2013 is door een groot aantal partijen het *Energieakkoord voor duurzame groei* (het SER Energieakkoord) ondertekend. Doel van het akkoord is om gezamenlijk te werken aan besparing van energiegebruik, vergroting van het aandeel duurzame energie en vergroting van de werkgelegenheid. Gemeenten spelen een belangrijke rol bij de realisatie van deze doelen. Om gemeenten hierbij te ondersteunen heeft de VNG een ondersteuningsprogramma ontwikkeld. Met deze brief willen wij u informeren over wat deze ondersteuning inhoudt.

Het ondersteuningsprogramma voor gemeenten

Het ondersteuningsprogramma Energie voor gemeenten bestaat uit twee onderdelen:

1. Deelprogramma gebouwde omgeving (particuliere woningeigenaren)

Dit betreft een ondersteuningstructuur voor lokale en regionale energiebesparing en opwekking in de gebouwde omgeving. Hiervoor heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken voor de periode 2014-2016 aan de VNG een subsidiebijdrage beschikbaar gesteld van €15 miljoen. Dit bedrag wordt met name ingezet voor regionale ondersteuning en voor expertise- en competentieontwikkeling.

2. Deelprogramma bedrijven, huur- en vastgoedsector, mobiliteit en duurzame energieproductie

Dit betreft de ondersteuning van gemeenten bij de overige ambities uit het Energieakkoord. Het gaat daarbij om het stimuleren en handhaven van energiebesparing bij bedrijven (Wet Milieubeheer), maatregelen ten behoeve van verduurzaming van de sociale huurvoorraad, het maatschappelijk vastgoed (oa. schoolgebouwen), openbare verlichting, mobiliteit en transport en duurzame energieopwekking.

Gemeente Woerden 14.004411

Registratiedatum: 24/03/2014
Behandelend afdeling
Afgehandeld door/op:

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Aan de leden

informatiecentrum tel. (070) 373 8393	uw kenmerk	bijlage(n) 2
betreft Ondersteuningsprogramma Energie	ons kenmerk ECFD/U201400578 Lbr. 14/019	Datum 20 maart 2014

Geacht college en gemeenteraad,

In september 2013 is door een groot aantal partijen waaronder de rijksoverheid, werkgevers, vakbeweging, natuur- en milieuorganisaties, andere maatschappelijke organisaties, financiële instellingen en de VNG het *Energieakkoord voor duurzame groei* (SER Energieakkoord) ondertekend met als doel om gezamenlijk te werken aan besparing van energiegebruik, vergroting van het aandeel duurzame energie en vergroting van de werkgelegenheid. Gemeenten spelen een belangrijke rol bij de realisatie van deze doelen. De VNG wil gemeenten hierin ondersteunen.

De rol van gemeenten in het Energieakkoord

Gemeenten spelen op lokaal en regionaal niveau een belangrijke rol bij de realisatie van de doelstellingen uit het SER Energieakkoord. Maar niet als enige. De samenleving komt al met tal van initiatieven op het gebied van energiebesparing en duurzame energie. Bewoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties én gemeenten vormen hier samen de energieke samenleving. Dit sluit aan bij de bevindingen van de VNG Denktank die maatschappelijke ontwikkelingen in kaart heeft gebracht. De conclusie is dat burgers steeds meer zaken naar zich toe trekken. De kunst voor gemeenten is om ruimte te bieden aan duurzaamheidsinitiatieven vanuit de samenleving door goed te luisteren naar wat nodig is en samen met bestaande kennisnetwerken de aanwezige kennis en expertise verder door te ontwikkelen, te versterken, te verbinden en te borgen. Dit betekent dat er ook in de collegeprogramma's en gemeentelijke beleidsnota's ruimte moet zijn voor ontwikkelingen van onderop. Deze nieuwe maatschappelijke realiteit dwingt gemeenten tot een nieuwe rolopvatting en tot improvisatie.

Het ondersteuningsprogramma voor gemeenten

Om gemeenten zo goed mogelijk te ondersteunen, heeft de VNG het '*Ondersteuningsprogramma Energie 2014 – 2016*' ontwikkeld. Dit programma is te vinden op www.vng.nl/energie.

Een VNG – programmateam coördineert de uitvoering van het ondersteuningsprogramma en onderhoudt contacten met de regio's. Uitgangspunt hierbij is dat zoveel mogelijk wordt aangesloten bij en samengewerkt met bestaande kennis – en netwerkpartners. Het programma bestaat uit twee deelprogramma's:

1. Deelprogramma gebouwde omgeving (particuliere woningeigenaren)

Dit betreft een ondersteuningstructuur voor lokale en regionale energiebesparing en opwekking in de gebouwde omgeving, bij particuliere woningeigenaren. Hiervoor heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken voor de periode 2014-2016 aan de VNG een subsidiebijdrage beschikbaar gesteld van €15 miljoen. Dit bedrag wordt met name ingezet voor regionale ondersteuning en voor expertise- en competentieontwikkeling.

2. Deelprogramma bedrijven, huur- en vastgoedsector, mobiliteit en duurzame energieproductie

Dit betreft de ondersteuning van gemeenten bij de uitvoering van de overige ambities uit het SER Energieakkoord. Het gaat daarbij om het stimuleren en handhaven van energiebesparing bij bedrijven (via de Wet milieubeheer), maatregelen ten behoeve van verduurzaming van de sociale huurvoorraad, het maatschappelijk vastgoed (oa. schoolgebouwen), openbare verlichting, mobiliteit en transport en duurzame energieopwekking.

Toelichting deelprogramma gebouwde omgeving (particuliere woningeigenaren)

Doel van het programma is het ondersteunen van regio's bij het opschalen en versnellen van bestaande initiatieven ten bate van lokale en regionale energiebesparing en duurzame energieopwekking in de gebouwde omgeving, op basis van een gebiedsgerichte aanpak. De regio's zijn geografische samenwerkingsverbanden van gemeenten op het gebied van duurzaamheid en energie. Dit doet de VNG door geld beschikbaar te stellen voor de vorming en doorontwikkeling van regionale allianties bestaande uit gemeenten, maatschappelijke organisaties en bedrijven. Deze regionale allianties werken toe naar rendabele businesscases voor de aanpak van energiebesparing en duurzame energieopwekking bij de particuliere woningeigenaar. Daarnaast zorgen zij voor een informatiepunt voor burgers, het zogenaamde Energieloket. Onder de vlag van een regionale alliantie ontstaan in de praktijk mogelijk lokale uitvoeringsallianties.

Voor regionale ondersteuning maken we gebruik van bestaande netwerken. Voor deze regionale ondersteuning kan één gemeente namens de regio een aanvraag indienen. De beschikbare subsidie wordt op deze manier niet teveel versnipperd. Voor de periode 2014 – 2016 is per jaar € 5 miljoen beschikbaar. Voor de ondersteuning van de regionale allianties is per jaar € 3,2 miljoen beschikbaar. De helft van dit budget (€ 1,6 miljoen) wordt verdeeld over de regio's. De andere helft wordt verdeeld naar rato van het aantal koopwoningen in een regio. De peildatum voor het aantal koopwoningen is vastgesteld op 1 januari 2012.

Een overzicht van het aantal koopwoningen per gemeente en een indicatieve indeling van gemeenten in regio's is te vinden op www.vng.nl/energie. Op basis van dit overzicht kan een regio

zelf uitrekenen voor welk bedrag ondersteuning kan worden aangevraagd.

In de financieringsvoorwaarden (bijlage 1) is opgenomen dat een regio minimaal 5 gemeenten en 70.000 koopwoningen omvat en dat een gemeente slechts deel uit kan maken van één regio. Regio's zijn onderling vrij om samen te werken aan initiatieven en daarmee financiering te bundelen. Regio's die vóór 15 juni 2014 een aanvraag indienen door middel van het aanvraagformulier (bijlage 2) en voldoen aan de gestelde voorwaarden hebben recht op het hele beschikbare bedrag voor 2014.

Op 2, 3 en 8 april 2014 organiseert de VNG informatiebijeenkomsten voor regionale en lokale contactpersonen over de ondersteuningsaanvraag. Meer informatie over de bijeenkomsten en hoe u zich kan aanmelden vindt u aan het einde van deze ledenbrief.

Het overige deel van het jaarlijks budget (€ 1,8 miljoen) wordt gebruikt voor kennis – en expertiseontwikkeling, monitoring, coördinatie en communicatie ten behoeve van de regionale allianties.

Vanuit het programma worden de regionale allianties gevoed en versterkt door kennis- en expertise ontwikkeling en monitoring. Bij kennis gaat het vooral om het toegankelijk maken, bundelen en doorontwikkelen van reeds beschikbare kennis op het gebied van energiebesparing en –opwekking Dit zal in samenwerking met kenniscentra als: Hier Opgewekt, Meer met Minder, de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO), RWS Leefomgeving en Milieu Centraal gebeuren. Ook is er bij gemeenten en andere partijen binnen de energieke samenleving behoefte aan expertise- en competentieontwikkeling om zo optimaal gebruik te maken van de kracht van de energieke samenleving. Hiervoor maken we gebruik van de beschikbare netwerken zoals Blok voor Blok, Energiesprong, de Lokale Klimaatagenda (LKA), het Klimaatverbond en Platform31. De ontwikkeling van kennis en expertise bij gemeenten wordt op basis van lokale en regionale behoeften ingevuld. Hierbij wordt zoveel mogelijk gezocht naar uitwisseling van kennis tussen gemeenten en hun samenwerkingspartners. De resultaten en effecten van de regionale ondersteuning worden gemeten en geanalyseerd door een jaarlijkse monitoring, zoals opgenomen in de financieringsvoorwaarden.

Regionale coördinator

We vragen elke regio een coördinator aan te wijzen als aanspreekpunt voor de regio en voor het programmateam. De coördinator weet wat er binnen een regio speelt en zorgt voor een goede afstemming tussen vraag en aanbod. Voor vragen over de invulling van de regionale ondersteuning kunt u programmateam bereiken door een mail te sturen naar energie@vng.nl.

Toelichting deelprogramma bedrijven, huur- en vastgoedsector, mobiliteit en duurzame energieproductie

Dit deel betreft ondersteuning van gemeenten bij:

- A. Het stimuleren en handhaven van energiebesparing bij bedrijven.
- B. Verduurzaming van de huur- en vastgoedsector.
- C. Maatregelen op het gebied van duurzame mobiliteit en transport.
- D. Duurzame energieproductie.

Wat houdt de ondersteuning in?

In tegenstelling tot het deelprogramma gebouwde omgeving is voor deze ondersteuning geen budget beschikbaar voor gemeenten. De ondersteuning houdt in dat de VNG zelf extra capaciteit inzet om gemeenten te adviseren bij de realisatie van deze doelstellingen uit het SER Energieakkoord. De gebruikelijke producten op het gebied van dienstverlening (bijeenkomsten en publicaties) en een platformfunctie (verzamelen en delen van praktijkervaringen) kunt u van de VNG verwachten. Voor kennis en praktijkervaringen sluiten we aan bij bestaande databanken en/of kenniscentra. De VNG blijft de rol van belangenbehartiger uitoefenen voor bijvoorbeeld het signaleren van knelpunten rond wet- en regelgeving. Onderstaande activiteiten zijn nauwkeuriger omschreven in het *Ondersteuningsprogramma Energie 2014 – 2016*, te vinden op www.vng.nl/energie.

Ad. A. Stimuleren van energiebesparing bij bedrijven en handhaven van de energiebesparingsverplichting

Energiebesparing bij bedrijven kan bijdragen aan een aanzienlijk deel van de besparingsdoelstelling uit het SER Energieakkoord en brengt tevens kansen voor de regio op het gebied van werkgelegenheid en winstgevendheid met zich mee. In overleg met branches wordt gewerkt aan een versimpeling van de handhaving. Samen met het ministerie van Infrastructuur en Milieu organiseren we roadshows waar we met gemeenten in gesprek gaan over hoe meer bestuurlijke prioriteit kan worden gegeven aan de handhaving van de energiebesparingsverplichting. Op basis van de gesprekken wordt een informatieblad Energie opgesteld. Voor kennis en praktijkervaringen sluiten we zoveel mogelijk aan bij de kennis die is opgedaan in het kader van de Lokale Klimaatagenda (themateam Duurzame Bedrijven).

Ad. B Verduurzaming huur- en vastgoedsector

Huur

Binnen de algemene prestatieafspraken die gemeenten jaarlijks maken met woningcorporaties zullen ook afspraken over energiebesparing moeten worden opgenomen. In het kader van het *VNG-programma Woningmarkt* zal in regionale bijeenkomsten en door middel van een brochure expliciet aandacht worden besteed aan lokale samenwerking tussen gemeenten en woningcorporaties op het gebied van energiebesparing.

Vastgoed

Binnen het maatschappelijk vastgoed (waaronder schoolgebouwen) is een grote verduurzamingslag te maken. Voortbouwend op bestaande kennis zal de VNG eerst een inventarisatie van het maatschappelijk vastgoed bij gemeenten maken. Op basis van de inventarisatie en de beschikbare informatie bij kennispartners zal een repeteerbare (aanbestedings)aanpak worden opgesteld waarvan de feitelijke uitrol in 2015 kan starten. De VNG zal samen met initiatiefnemers van de Green Deal Regionale Samenwerking kijken naar de mogelijke inzet op de verduurzaming van schoolgebouwen.

Openbare verlichting

Het huidig openbaar verlichtingpark is verouderd. Doelstelling in het SER Energieakkoord is door renovatie en verduurzaming ten opzichte van 2013 een energiebesparing te leveren van 20% in 2020 en 50% in 2030. Na een inventarisatie van de huidige stand van zaken zullen gemeenten, in samenwerking met het themateam duurzame verlichting, worden geïnformeerd hoe de verduurzaming aangepakt kan worden.

Ad. C Stimuleren maatregelen mobiliteit en transport

Om de uitstoot van broeikasgassen afkomstig van gemotoriseerd verkeer te reduceren zullen gemeenten de verduurzaming van mobiliteit moeten verwerken in lokaal ruimtelijk beleid. In de brochure *Duurzame mobiliteit voor gemeenten* die de VNG in samenwerking met Kennisplatform Verkeer en Vervoer heeft opgesteld wordt aangegeven hoe mobiliteitsbeleid kan bijdragen aan een leefbare en aantrekkelijke gemeente. De brochure is te vinden op de website van de VNG.

Tussen verschillende partijen wordt een Green Deal 'openbaar toegankelijke elektrische laadinfrastructuur' voorbereid. De Green deal voorziet in afspraken tussen alle betrokken partijen voor de komende drie jaar. Het is de bedoeling dat er de komende drie jaar minimaal 10.000 publiek toegankelijke oplaadpunten bij komen. Voor de realisatie van de doelstelling wordt een stimuleringsfonds opgezet. Na de periode van 3 jaar moet de laadpaalinfrastructuur zonder ondersteuning en marktconform kunnen worden gerealiseerd en functioneren.

Ad. D Duurzame energieproductie

Initiatieven voor duurzame energieopwekking maken ruimtelijke reserveringen noodzakelijk. Om het draagvlak te vergroten is vroegtijdige betrokkenheid van burgers en het bedrijfsleven belangrijk. Voor de realisatie van windmolens werken het Rijk, het IPO, de Nederlandse Wind Energie Associatie (NWEA) en de VNG een aanpak uit. De uitkomst van de aanpak wordt waar mogelijk vertaald naar een aanpak voor andere vormen van duurzame decentrale energieopwekking. Ook hiervoor geldt dat zoveel mogelijk wordt aangesloten bij bestaande kennis op het gebied van lokale duurzame energieopwekking zoals die beschikbaar is bij het themateam duurzame energieproductie.

Contact met de VNG

Om regio's te helpen bij de ondersteuningsaanvraag en om inzicht te geven in de financieringsvoorwaarden voor het deelprogramma gebouwde omgeving organiseert de VNG een drietal ambtelijke informatiebijeenkomsten voor gemeenten. Tijdens deze bijeenkomsten zal uitleg worden gegeven over de regeling, monitoring en kennis- en expertise ontwikkeling. Onder voorbehoud van de beschikbare locaties kunt u terecht op een van onderstaande data:

- Tilburg: woensdag 2 april 13.00-16.00 uur, gemeentehuis (raadszaal) Tilburg
- Den Haag: donderdag 3 april 09.30 – 12.00 uur, VNG gebouw.
- Zwolle: dinsdag 8 april 10.00 – 13.00 uur, Provinciehuis.

Aanmelden voor deze bijeenkomsten kan door een email te sturen naar het programmateam: energie@vng.nl, met als onderwerp 'bijeenkomst ondersteuningsprogramma energie' en de door u gekozen locatie. We verzoeken u duidelijk uw naam en de naam van de gemeente waar u werkzaam bent in het bericht te vermelden. Na uw aanmelding ontvangt u een uitnodiging met daarin de exacte locatie en het programma. In verband met de capaciteit van de zalen verzoeken we u maximaal 1 deelnemer per gemeente af te vaardigen.

Op korte termijn wordt de informatievoorziening op de website van de VNG aangepast aan het ondersteuningsprogramma.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

J. Kriens
Voorzitter directieraad

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.

1. Inleiding

In september 2013 is door een groot aantal partijen, waaronder de Rijksoverheid, werkgevers- en werknemersorganisaties, natuur- en milieuorganisaties, financiële instellingen en de VNG, het *Energieakkoord voor duurzame groei* (het SER Energieakkoord) ondertekend. Doel van dit akkoord is om gezamenlijk te werken aan energiebesparing, het vergroten van het aandeel duurzame energie en een toename van de werkgelegenheid. In het realiseren van deze doelen is voor gemeenten spelen gemeenten een belangrijke rol. De VNG wil haar leden daarbij ondersteunen middels een ondersteuningsprogramma.

Onderdeel van dit VNG ondersteuningsprogramma is een ondersteuningstructuur voor lokale en regionale energiebesparing en energieopwekking in de gebouwde omgeving (gericht op de particuliere woningeigenaar). Hiervoor heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken voor de periode 2014-2016 aan de VNG een subsidiebijdrage beschikbaar gesteld van € 15 miljoen. De subsidie loopt via de VNG. De voorwaarden die bij de subsidie horen, worden bepaald door het ministerie van Binnenlandse Zaken. Dit bedrag wordt met name ingezet voor regionale ondersteuning en voor kennis- en expertiseontwikkeling.

Voor de ondersteuning van de regio's is voor de periode 2014-2016 per jaar een bedrag 3,2 miljoen euro beschikbaar. Het overige budget wordt gebruikt voor kennis- en expertiseontwikkeling, monitoring, coördinatie en communicatie ten behoeve van de regionale allianties. Meer informatie hierover is te vinden in het Ondersteuningsprogramma Energie via de website van de VNG.

De VNG coördineert met een programmateam de ondersteuningsstructuur en de uitvoering ervan en onderhoudt contacten met de regio's.

In dit document zijn de financieringsvoorwaarden opgenomen op grond waarvan de regio's in aanmerking kunnen komen voor regionale ondersteuning.

2. Doel en doelgroep

Doel van het programma is het ondersteunen van regio's bij het opschalen en versnellen van initiatieven voor lokale en regionale energiebesparing en duurzame energieopwekking in de gebouwde omgeving (gericht op de particuliere woningeigenaar). Het budget voor regionale ondersteuning dient te worden ingezet voor de vorming en/of doorontwikkeling van regionale allianties bestaande uit gemeenten, maatschappelijke organisaties en bedrijven die zich richten op het bovengenoemde doel. Van de regio wordt verwacht dat zij in de aanvraag concrete resultaten en activiteiten formuleert die de regionale alliantie wil leveren.

3. Definities

Regio: een (geografisch) samenwerkingsverband van gemeenten op het gebied van energie en duurzaamheid bestaande uit tenminste 5 gemeenten en met daarin tenminste 70.000 koopwoningen (peildatum 1 januari 2012). Een regio hoeft niet per se een bestuurlijk of juridisch samenwerkingsverband te zijn. Een gemeente kan slechts onderdeel uitmaken van één regio..

Aanvrager: de gemeente die namens de regio de aanvraag voor ondersteuning indient. De regio bepaalt zelf welke gemeente dat is. Deze gemeente ontvangt en beheert het ondersteuningsbudget voor de regio en kan de VNG inzicht geven in de besteding van het budget.

Regionale alliantie: een samenwerkingsverband van gemeenten, maatschappelijke organisaties (bijvoorbeeld collectieve burgerinitiatieven) en bedrijfsleven ten bate van lokale en regionale energiebesparing en duurzame energieopwekking gericht op de particuliere woningeigenaar. Van een regionale alliantie kunnen ook provincies en waterschappen deel uit maken. Onder de vlag van een regionale alliantie kunnen in de praktijk mogelijk meerdere (lokale) uitvoeringsallianties ontstaan of al bestaande uitvoeringsallianties functioneren. De vorming van een regionale alliantie kan onderdeel zijn van de te financieren activiteiten (zie onderdeel 4 in het aanvraagformulier).

Regionale coördinator: de regio benoemt een regionale coördinator. De regionale coördinator is het aanspreekpunt voor het programmateam van de VNG (in het kader van kennis- en expertiseontwikkeling en monitoring) en voor de regio en de partners in de regionale allianties. Deze persoon hoeft niet per se verbonden te zijn aan een gemeente.

Monitor: de VNG monitort jaarlijks de effecten van de regionale ondersteuning (output) en de resultaten op lokaal en regionaal niveau (outcome). De monitor heeft een tweeledig doel. Enerzijds het voeren van een jaarlijks evaluatiegesprek met de regio om afspraken te maken over het inzetten van de ondersteuning voor het daarop volgende jaar (zie ook paragraaf 6, voorwaarden financiering) en om lessen te trekken voor kennis- en expertiseontwikkeling. Deelname aan de jaarlijkse monitor is daarom een verplichting voor de regio. Anderzijds gebruikt de VNG de monitor voor verantwoording van de voortgang richting de SER.

Door zoveel mogelijk gebruik te maken van bestaande instrumenten en informatiebronnen (duurzaamheidsmeter en klimaatmonitor) wordt de tijdsbesteding van de regio aan de monitor zo klein mogelijk gehouden.

4. Voorwaarden voor regionale ondersteuning

1. Met het indienen van een ondersteuningsaanvraag verplicht de regio zich tot het benoemen van een regionale coördinator.
2. Met het indienen van een ondersteuningsaanvraag verplicht de regio zich tot deelname aan de jaarlijkse monitor.
3. Met het indienen van een ondersteuningsaanvraag verplicht de regio zich tot invulling van de afspraken uit het Energieakkoord dat elke burger voor vragen over energiebesparing of duurzame energieopwekking terecht kan bij een energieloket. Het is aan de regio om dit informatiepunt nader in te vullen. Dit informatiepunt kan zowel digitaal als fysiek zijn en kan lokaal of regionaal worden georganiseerd en/of doorontwikkeld. Het informatiepunt is bij voorkeur gekoppeld aan de regionale alliantie.
4. Met het indienen van deze aanvraag spant de regio zich in voor de borging van de kennis en ervaring binnen een regionaal duurzaam netwerk en voor aansluiting op het landelijk lerend netwerk zoals dat als onderdeel van de ondersteuningsstructuur wordt opgezet, voor de periode na 2014-2016.

Verdeling van bedrag per regio

Zoals hierboven aangegeven, is voor de ondersteuning van de regionale allianties per jaar een bedrag van 3,2 miljoen euro beschikbaar. De verdeelsleutel is als volgt: de helft van het budget (1,6 miljoen euro) wordt verdeeld over de regio's. Per deelnemende gemeente is een vast bedrag van € 3970,- beschikbaar. De andere helft van het budget wordt verdeeld naar rato van het aantal koopwoningen in de betreffende regio (€ 0,392 per koopwoning per deelnemende gemeente). Op basis van deze verdeelsleutel kan een regio zelf uitrekenen voor welk bedrag ondersteuning kan worden aangevraagd voor de periode tot en met 2016. Regio's zijn onderling vrij om samen te werken aan initiatieven en daarmee financiering te bundelen. Zo kunnen samenwerkende regio's bijv. gezamenlijk één informatiepunt voor burgers inrichten.

Voorwaarden financiering

Voor financiering komen in aanmerking de proceskosten die gemaakt worden om de door de alliantie gestelde doelen en resultaten te bereiken. Het kan gaan om de kosten van de

coördinator, maar bijvoorbeeld ook om de ontwikkeling van een marketingstrategie of van innovatieve financieringsmodellen.

Alleen proceskosten die gemaakt worden na het indienen van de aanvraag komen voor financiering in aanmerking.

De ondersteuning moet aanvullend zijn op bestaand beleid en mag geen vervanging zijn van financiering van mensen en middelen via andere geldstromen.

Bij een toekenning van de ondersteuningsaanvraag geldt de intentie dat een regio wordt ondersteund voor de looptijd van 3 jaar, waarbij jaarlijks een evaluatiegesprek met de regio plaatsvindt op basis van de monitor. De regio dient op basis van de ingediende begroting (zie het aanvraagformulier) in dit evaluatiegesprek tevens inzicht te kunnen geven in de besteding van de ondersteuningsgelden. Op basis van het evaluatiegesprek worden afspraken gemaakt over de volgende jaartranche. De VNG kan de ondersteuningsgelden terugvorderen of in mindering brengen op de volgende jaartranche als blijkt dat geen of onvoldoende inspanningen worden verricht om de in de aanvraag genoemde resultaten te behalen.

De financiering van de regionale ondersteuning eindigt per 31 december 2016.

Indienen en toetsen aanvraag voor ondersteuning

1. Namens de regio dient één gemeente de aanvraag in.
2. Voor het indienen van een aanvraag dient gebruikt te worden gemaakt van het aanvraagformulier (zie bijlage). Er mogen geen aparte projectplannen worden bijgevoegd.
3. Bij het aanvraagformulier dient per deelnemende gemeente een intentieverklaring te zijn bijgevoegd (zie bijlage).
4. Een aanvraag dient per mail te worden ingediend via het volgende mailadres: energie@vng.nl.
5. Een aanvraag voor regionale ondersteuning kan worden ingediend vanaf 15 april 2014 en geldt in principe voor de periode van drie jaar, dus tot en met 2016.
6. Het programmateam beoordeelt de aanvragen binnen twee weken na ontvangst per mail of de aanvraag compleet is, of het berekende ondersteuningsbedrag juist is en of de aanvraag voldoet aan de gestelde criteria. Wanneer dit niet het geval is, neemt het programmateam binnen twee weken na ontvangst contact op

Financieringsvoorwaarden ondersteuning regionale allianties 2014-2016

met de aanvragende gemeente met als doel de aanvraag compleet te maken en/of er met de regio voor te zorgen dat de aanvraag voldoet aan de vastgestelde criteria.

7. Om voor het hele jaarbedrag voor 2014 in aanmerking te kunnen komen, dient de aanvraag voor 15 juni 2014 te zijn ingediend bij de VNG. Na indiening beoordeelt het programmateam de aanvraag (zie punt 5). Indien de aanvraag niet voldoet aan de criteria zoals genoemd onder punt 5, heeft de regio tot uiterlijk tot 15 juli 2014 de tijd om de aanvraag compleet te maken.
8. Aanvragen die na 15 juni 2014 worden ingediend danwel aanvragen die voor 15 juli 2014 niet compleet zijn aangeleverd, kunnen voor maximaal de helft van het jaarbedrag voor 2014 in aanmerking komen.
9. Aanvragen die na 1 september 2014 worden ingediend, kunnen niet meer voor het jaarbedrag voor 2014 in aanmerking komen.

Verlenen financiering

1. Zodra de aanvraag compleet is en voldoet aan de gestelde criteria, ontvangt de aanvrager binnen 6 weken na ontvangst van de complete aanvraag een brief van de VNG waarin op basis van de aanvraag de hoogte van het ondersteuningsbedrag wordt vastgesteld. Het bedrag wordt overgemaakt op de rekening van de aanvragende gemeente.
2. In de financieringsbrief kan een wijze van bevoorschotting worden opgenomen.

Hardheidsclausule

In het geval regio's gemotiveerde redenen hebben om af te wijken van de in dit document gestelde criteria, beslist de bestuurlijke begeleidingscommissie van de VNG.

Over de besteding van de middelen die niet worden aangevraagd, beslist de bestuurlijke begeleidingscommissie van de VNG, binnen de door het ministerie van Binnenlandse Zaken gestelde subsidievoorwaarden.

BIJLAGE bij aanvraagformulier en voorwaarden regionale aanvraag

Overzicht aantal koopwoningen per gemeente en indicatieve indeling gemeenten in regio's
Bedoeld voor berekenen van budget per regionale aanvraag.

Het budget waar een regio in de aanvraag aanspraak op maakt wordt als volgt berekend:
 $\text{€ } 3970,- \times \text{ aantal gemeenten in de regio} + \text{€ } 0,392 \times \text{ aantal koopwoningen in de regio}$

Voorbeeldberekening

Regio Drenthe: $\text{€ } 3970 \times 12 \text{ gemeenten} = \text{€ } 47.640,-$
 $\text{€ } 0,392 \times 134918 \text{ koopwoningen} = \text{€ } 57.887,86$
Totaal per jaar = $\text{€ } 100.527,86$

Aantal koopwoningen per 1-1-2012 per gemeente (alfabetische volgorde)

* Alphen aan de Rijn, Boskoop en Rijnwoude zijn opgeteld in Alphen aan de Rijn.

* Boarnsterhim, Gaasterlân-Sleat, Lemsterland en Skarsterlân zijn opgeteld in De Friese Meren.

Aa en Hunze	7672
Aalburg	3180
Aalsmeer	7448
Aalten	7966
Achtkarspelen	7321
Alblasserdam	4519
Albrandswaard	6628
Alkmaar	24951
Almelo	17357
Almere	48073
Alphen aan den Rijn *	27760
Alphen-Chaam	2837
Ameland	1132
Amersfoort	35245
Amstelveen	18981
Amsterdam	99969
Apeldoorn	38670
Appingedam	2743
Arnhem	30971
Assen	17870
Asten	4559
Baarle-Nassau	1798
Baarn	6640
Barendrecht	11987
Barneveld	12555
Bedum	3010
Beek	4878
Beemster	2561
Beesel	3874
Bellingwedde	2944
Bergambacht	2616
Bergeijk	5754
Bergen (L.)	3835
Bergen (NH.)	9636
Bergen op Zoom	16131

Berkelland	12100
Bernheze	8024
Bernisse	3535
Best	8537
Beuningen	6828
Beverwijk	8936
Binnenmaas	8132
Bladel	5690
Blaricum	2534
Bloemendaal	6357
Bodegraven-Reeuwijk	8840
Boekel	2754
Borger-Odoorn	7537
Borne	5840
Borsele	6763
Boxmeer	7864
Boxtel	7788
Breda	42796
Brielle	4437
Bronckhorst	10228
Brummen	5003
Brunssum	8397
Bunnik	4349
Bunschoten	5757
Buren	7352
Bussum	9281
Capelle aan den IJssel	14877
Castricum	10789
Coevorden	10159
Cranendonck	6326
Cromstrijen	3532
Cuijk	6459
Culemborg	6781
Dalfsen	7837
Dantumadiel	4950
De Bilt	10987

De Friese Meren *	20072
De Marne	3205
De Ronde Venen	10496
De Wolden	6999
Delft	18176
Delfzijl	7466
Den Haag	105845
Den Helder	14324
Deurne	8462
Deventer	23213
Diemen	4806
Dinkelland	6999
Doesburg	2653
Doetinchem	14671
Dongen	7031
Dongeradeel	6818
Dordrecht	29967
Drechterland	5813
Drimmelen	7113
Dronten	10241
Druten	4265
Duiven	6496
Echt-Susteren	9163
Edam-Volendam	8762
Ede	28235
Eemnes	2394
Eemsmond	4515
Eersel	5506
Eijsden-Margraten	7462
Eindhoven	44348
Elburg	5552
Emmen	28955
Enkhuizen	4840
Enschede	34389
Epe	8552
Ermelo	6299
Etten-Leur	11268
Ferwerderadiel	2568
Franekeradeel	5811
Geertruidenberg	5726
Geldermalsen	6930
Geldrop-Mierlo	10748
Gemert-Bakel	7768
Gennep	4454
Giessenlanden	3981
Gilze en Rijen	6447
Goeree-Overflakkee	12288
Goes	10170
Goiŕe	6555
Gorinchem	7051
Gouda	16669
Graft-De Rijk	1878

Grave	3186
Groesbeek	4393
Groningen	36285
Grooteŕast	3397
Gulpen-Wittern	4384
Haaksbergen	6549
Haaren	3827
Haarlem	36559
Haarlemmerliede c.a.	1436
Haarlemmermeer	37393
Halderberge	8008
Hardenberg	14960
Harderwijk	10462
Hardinxveld-Giessendam	4247
Haren	5469
Harlingen	4016
Hattern	3042
Heemskerk	9000
Heemstede	7280
Heerde	4824
Heerenveen	11030
Heerhugowaard	14716
Heerlen	20781
Heeze-Leende	4691
Heiloo	7050
Hellendoorn	9864
Hellevoetsluis	10176
Helmond	20227
Hendrik-Ido-Ambacht	7574
Hengelo	20136
het Bildt	2968
Heumen	4761
Heusden	11142
Hillegom	5694
Hilvarenbeek	4571
Hilversum	20370
Hof van Twente	9829
Hollands Kroon	13083
Hoogeveen	13854
Hoogezand-Sappemeer	8573
Hoorn	18200
Horst aan de Maas	12658
Houten	12638
Huizen	10042
Hulst	9424
IJsselstein	8607
Kaag en Braassem	6263
Kampen	12371
Kapelle	3707
Katwijk	15606
Kerkrade	12096
Koggenland	6697

Kollumerland c.a.	3633
Korendijk	3060
Krimpen aan den IJssel	7035
Laarbeek	5715
Landerd	4111
Landgraaf	10850
Landsmeer	2859
Langedijk	7983
Lansingerland	15154
Laren	3070
Leek	5255
Leerdam	4268
Leeuwarden	23449
Leeuwarderadeel	3135
Leiden	24764
Leiderdorp	7174
Leidschendam-Voorburg	18928
Lelystad	19941
Leudal	11970
Leusden	8370
Lingewaal	2744
Lingewaard	12618
Lisse	6094
Littenseradiel	3353
Lochem	9517
Loon op Zand	5987
Lopik	3861
Loppersum	2997
Losser	6036
Maasdonk	2999
Maasdriel	6249
Maasgouw	7528
Maassluis	7082
Maastricht	23945
Marum	3026
Medemblik	11952
Meerssen	5785
Menameradiel	4032
Menterwolde	3310
Meppel	7856
Middelburg	12804
Midden-Delfland	5005
Midden-Drenthe	9311
Mill en Sint Hubert	3165
Millingen aan de Rijn	1549
Moerdijk	10009
Molenwaard	6623
Montferland	8709
Montfoort	3938
Mook en Middelaar	2506
Muiden	1686
Naarden	5312

Neder-Betuwe	4520
Nederlek	3604
Nederweert	4655
Neerijnen	2976
Nieuwegein	15211
Nieuwkoop	6988
Nijkerk	10420
Nijmegen	30828
Noord-Beveland	3105
Noordenveld	8992
Noordoostpolder	12284
Noordwijk	7471
Noordwijkerhout	3978
Nuenen c.a.	6859
Nunspeet	6269
Nuth	4898
Oegstgeest	6856
Oirschot	5102
Oisterwijk	7196
Oldambt	10965
Oldebroek	5613
Oldenzaal	8244
Olst-Wijhe	4877
Ommen	4335
Onderbanken	2467
Oost Gelre	8678
Oosterhout	13261
Ooststellingwerf	6953
Oostzaan	2454
Opmeer	3374
Opsterland	8581
Oss	22349
Oud-Beijerland	6186
Oude IJsselstreek	10908
Ouder-Amstel	3103
Ouderkerk	2139
Oudewater	2780
Overbetuwe	12042
Papendrecht	8778
Peel en Maas	12228
Pekela	3510
Pijnacker-Nootdorp	13198
Purmerend	19991
Putten	5765
Raalte	9793
Reimerswaal	5589
Renkum	8884
Renswoude	1208
Reusel-De Mierden	3773
Rheden	11168
Rhenen	4700
Ridderkerk	10628

Rijnwaarden	2913
Rijssen-Holten	9461
Rijswijk	11093
Roerdalen	6637
Roermond	13712
Roosendaal	20708
Rotterdam	101142
Rozendaal	550
Rucphen	6238
Schagen	12912
Schermer	1649
Scherpenzeel	2490
Schiedam	17466
Schiermonnikoog	353
Schijndel	6148
Schinnen	4237
Schoonhoven	2919
Schouwen-Duiveland	10357
's-Hertogenbosch	32631
Simpelveld	3149
Sint Anthonis	3498
Sint-Michielsgestel	8454
Sint-Oedenrode	5253
Sittard-Geleen	25318
Sliedrecht	5478
Slochteren	4456
Sluis	10083
Smallingerland	14512
Soest	11634
Someren	4832
Son en Breugel	4734
Spijkensisse	17657
Stadskanaal	8637
Staphorst	4008
Stede Broec	6073
Steenbergen	6506
Steenwijkerland	11667
Stein	7887
Stichtse Vecht	16239
Strijen	2454
Súdwest Fryslân	22752
Ten Boer	2322
Terneuzen	17477
Terschelling	1425
Texel	4175
Teylingen	9529
Tholen	7076
Tiel	9238
Tilburg	50620
Tubbergen	5219
Twenterand	8104
Tynaarlo	10068

Tytsjerksteradiel	9435
Ubbergen	2719
Uden	10839
Uitgeest	3554
Uithoorn	6951
Urk	4509
Utrecht	64969
Utrechtse Heuvelrug	12597
Vaals	2349
Valkenburg aan de Geul	4779
Valkenswaard	8354
Veendam	8200
Veenendaal	14350
Veere	8139
Veghel	10823
Veldhoven	12660
Velsen	15994
Venlo	26745
Venray	11128
Vianen	4898
Vlaardingen	15268
Vlagtwedde	4594
Vlieland	272
Viissingen	12028
Vlist	2492
Voerendaal	3851
Voorschoten	6705
Voorst	6075
Vught	6339
Waalre	5474
Waalwijk	11077
Waddinxveen	6018
Wageningen	6906
Wassenaar	6312
Waterland	4609
Weert	14144
Weesp	4443
Werkendam	6645
West Maas en Waal	5000
Westerveld	5644
Westervoort	3667
Westland	26283
Weststellingwerf	6374
Westvoorne	4270
Wierden	6166
Wijchen	11127
Wijdmeren	6756
Wijk bij Duurstede	6174
Winsum	4094
Winterswijk	8414
Woensdrecht	6579
Woerden	13258

Wormerland	3779
Woudenberg	3178
Woudrichem	3548
Zaanstad	31129
Zaltbommel	6967
Zandvoort	4650
Zederik	3428
Zeevang	1968
Zeewolde	5027
Zeist	13516

Zevenaar	8294
Zoetermeer	27675
Zoeterwoude	2340
Zuidhorn	5591
Zuidplas	10352
Zundert	6385
Zutphen	10929
Zwartewaterland	5471
Zwijndrecht	10913
Zwolle	27392

Indicatieve indeling gemeenten in regio's op basis van de Klimaatregio's (LKA)

Gemeenten bepalen zelf in welk regio-verband zij willen samenwerken en een aanvraag indienen. Voor de aanvraag gelden minimumeisen: minimaal 5 gemeenten en minimaal 70.000 koopwoningen.

Onderstaande indicatieve indeling van gemeenten in regio's is gebaseerd op de Klimaatregio's (LKA). Op dit moment doen, voor zover wij weten, vier gemeenten nog niet mee in een LKA-regio. Deze staan aan het einde van de tabel.

De geel gemarkeerde regio's voldoen echter niet aan de minimumeisen van 5 gemeenten en 70.000 koopwoningen. Een andere indeling of samenwerking met andere regio's ligt dan het meest voor de hand.

Regio (LKA) en gemeenten	Aantal koopwoningen per 1-1-2012	Totaal aantal koopwoningen in de regio
Alblasserwaard-Vijfheerenlanden: Giessenlanden	3981	
Alblasserwaard-Vijfheerenlanden: Gorinchem	7051	
Alblasserwaard-Vijfheerenlanden: Hardinxveld-Giessendam	4247	
Alblasserwaard-Vijfheerenlanden: Leerdam	4268	
Alblasserwaard-Vijfheerenlanden: Molenwaard	6623	
Alblasserwaard-Vijfheerenlanden: Zederik	3428	29598
Drenthe: Aa en Hunze	7672	
Drenthe: Assen	17870	
Drenthe: Borger-Odoorn	7537	
Drenthe: Coevorden	10159	
Drenthe: De Wolden	6999	
Drenthe: Emmen	28955	
Drenthe: Hoogeveen	13854	
Drenthe: Meppel	7856	
Drenthe: Midden-Drenthe	9311	
Drenthe: Noordenveld	8992	
Drenthe: Tynaarlo	10068	
Drenthe: Westerveld	5644	134918
Flevoland: Almere	48073	
Flevoland: Dronten	10241	

Flevoland: Lelystad	19941	
Flevoland: Noordoostpolder	12284	
Flevoland: Urk	4509	
Flevoland: Zeewolde	5027	100076
Hoekse Waard (ISHW): Binnenmaas	8132	
Hoekse Waard (ISHW): Cromstrijen	3532	
Hoekse Waard (ISHW): Korendijk	3060	
Hoekse Waard (ISHW): Oud-Beijerland	6186	
Hoekse Waard (ISHW): Strijen	2454	23365
Holland-Rijnland: Hillegom	5694	
Holland-Rijnland: Kaag en Braassem	6263	
Holland-Rijnland: Katwijk	15606	
Holland-Rijnland: Leiden	24764	
Holland-Rijnland: Leiderdorp	7174	
Holland-Rijnland: Lisse	6094	
Holland-Rijnland: Nieuwkoop	6988	
Holland-Rijnland: Noordwijk	7471	
Holland-Rijnland: Noordwijkerhout	3978	
Holland-Rijnland: Oegstgeest	6856	
Holland-Rijnland: Teylingen	9529	
Holland-Rijnland: Voorschoten	6705	
Holland-Rijnland: Zoeterwoude	2340	109463
Fryslân: Achtkarspelen	7321	
Fryslân: Ameland	1132	
Fryslân: Dantumadiel	4950	
Fryslân: De Friese Meren	20072	
Fryslân: Dongeradeel	6818	
Fryslân: Ferwerderadiel	2568	
Fryslân: Franekeradeel	5811	
Fryslân: Harlingen	4016	
Fryslân: Heerenveen	11030	
Fryslân: het Bildt	2968	
Fryslân: Kollumerland c.a.	3633	
Fryslân: Leeuwarden	23449	
Fryslân: Leeuwarderadeel	3135	
Fryslân: Littenseradiel	3353	
Fryslân: Menameradiel	4032	
Fryslân: Ooststellingwerf	6953	
Fryslân: Opsterland	8581	
Fryslân: Schiermonnikoog	353	
Fryslân: Smallingerland	14512	
Fryslân: Súdwest Fryslân	22752	
Fryslân: Terschelling	1425	
Fryslân: Tytsjerksteradiel	9435	
Fryslân: Vlieland	272	
Fryslân: Weststellingwerf	6374	174944
Milieu- en Afvalsamenwerking Regio Nijmegen (MARN): Beuningen	6828	
Milieu- en Afvalsamenwerking Regio Nijmegen (MARN): Druten	4265	

Milieu- en Afvalsamenwerking Regio Nijmegen (MARN): Groesbeek	4393	
Milieu- en Afvalsamenwerking Regio Nijmegen (MARN): Heumen	4761	
Milieu- en Afvalsamenwerking Regio Nijmegen (MARN): Millingen aan de Rijn	1549	
Milieu- en Afvalsamenwerking Regio Nijmegen (MARN): Nijmegen	30828	
Milieu- en Afvalsamenwerking Regio Nijmegen (MARN): Ubbergen	2719	
Milieu- en Afvalsamenwerking Regio Nijmegen (MARN): Wijchen	11127	66469
Milieudienst Dmond: Beverwijk	8936	
Milieudienst Dmond: Bloemendaal	6357	
Milieudienst Dmond: Haarlem	36559	
Milieudienst Dmond: Haarlemmerliede c.a.	1436	
Milieudienst Dmond: Heemskerk	9000	
Milieudienst Dmond: Heemstede	7280	
Milieudienst Dmond: Uitgeest	3554	
Milieudienst Dmond: Velsen	15994	
Milieudienst Dmond: Zandvoort	4650	93768
Milieudienst Waterland: Beemster	2561	
Milieudienst Waterland: Edam-Volendam	8762	
Milieudienst Waterland: Landsmeer	2859	
Milieudienst Waterland: Oostzaan	2454	
Milieudienst Waterland: Purmerend	19991	
Milieudienst Waterland: Waterland	4609	
Milieudienst Waterland: Wormerland	3779	
Milieudienst Waterland: Zeevang	1968	46983
Omgevingsdienst Brabant Noord: Bernheze	8024	
Omgevingsdienst Brabant Noord: Boekel	2754	
Omgevingsdienst Brabant Noord: Boxmeer	7864	
Omgevingsdienst Brabant Noord: Boxtel	7788	
Omgevingsdienst Brabant Noord: Cuijk	6459	
Omgevingsdienst Brabant Noord: Grave	3186	
Omgevingsdienst Brabant Noord: Haaren	3827	
Omgevingsdienst Brabant Noord: Landerd	4111	
Omgevingsdienst Brabant Noord: Maasdonk	2999	
Omgevingsdienst Brabant Noord: Mill en Sint Hubert	3165	
Omgevingsdienst Brabant Noord: Oss	22349	
Omgevingsdienst Brabant Noord: Schijndel	6148	
Omgevingsdienst Brabant Noord: 's-Hertogenbosch	32631	
Omgevingsdienst Brabant Noord: Sint Anthonis	3498	
Omgevingsdienst Brabant Noord: Sint-Michielsgestel	8454	
Omgevingsdienst Brabant Noord: Sint-Oedenrode	5253	
Omgevingsdienst Brabant Noord: Uden	10839	
Omgevingsdienst Brabant Noord: Veghel	10823	
Omgevingsdienst Brabant Noord: Vught	6339	156511
Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH): Alphen aan den Rijn	27760	
Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH): Bergambacht	2616	
Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH): Bodegraven-Reeuwijk	8840	
Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH): Gouda	16669	
Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH): Nederlek	3604	

Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH): Ouderkerk	2139	
Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH): Schoonhoven	2919	
Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH): Vlist	2492	
Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH): Waddinxveen	6018	
Omgevingsdienst Midden-Holland (ODMH): Zuidplas	10352	83137
Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA): Arnhem	30971	
Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA): Doesburg	2653	
Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA): Duiven	6496	
Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA): Lingewaard	12618	
Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA): Overbetuwe	12042	
Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA): Renkum	8884	
Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA): Rheden	11168	
Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA): Rijnwaarden	2913	
Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA): Rozendaal	550	
Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA): Westervoort	3667	
Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA): Zevenaar	8294	100256
Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU): Bunnik	4349	
Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU): De Bilt	10987	
Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU): De Ronde Venen	10496	
Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU): Montfoort	3938	
Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU): Oudewater	2780	
Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU): Stichtse Vecht	16239	
Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU): Utrechtse Heuvelrug	12597	
Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU): Wijk bij Duurstede	6174	
Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU): Woerden	13258	
Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU): Zeist	13516	94334
Regio Achterhoek: Aalten	7966	
Regio Achterhoek: Berkelland	12100	
Regio Achterhoek: Bronckhorst	10228	
Regio Achterhoek: Doetinchem	14671	
Regio Achterhoek: Montferland	8709	
Regio Achterhoek: Oost Gelre	8678	
Regio Achterhoek: Oude IJsselstreek	10908	
Regio Achterhoek: Winterswijk	8414	81674
Regio Alkmaar: Alkmaar	24951	
Regio Alkmaar: Bergen (NH.)	9636	
Regio Alkmaar: Castricum	10789	
Regio Alkmaar: Graft-De Rijk	1878	
Regio Alkmaar: Heerhugowaard	14716	
Regio Alkmaar: Heiloo	7050	
Regio Alkmaar: Langedijk	7983	
Regio Alkmaar: Schermer	1649	78653
Regio Amstelland Meerlanden: Aalsmeer	7448	
Regio Amstelland Meerlanden: Amstelveen	18981	
Regio Amstelland Meerlanden: Diemen	4806	
Regio Amstelland Meerlanden: Haarlemmermeer	37393	
Regio Amstelland Meerlanden: Ouder-Amstel	3103	

Regio Amstelland Meerlanden: Uithoorn	6951	78681
Regio Centraal Groningen: Groningen	36285	
Regio Centraal Groningen: Haren	5469	
Regio Centraal Groningen: Hoogezand-Sappemeer	8573	
Regio Centraal Groningen: Slochteren	4456	
Regio Centraal Groningen: Ten Boer	2322	57104
Regio Drechtsteden: Alblisserdam	4519	
Regio Drechtsteden: Dordrecht	29967	
Regio Drechtsteden: Hendrik-Ido-Ambacht	7574	
Regio Drechtsteden: Papendrecht	8778	
Regio Drechtsteden: Sliedrecht	5478	
Regio Drechtsteden: Zwijndrecht	10913	67231
Regio Food Valley: Bameveld	12555	
Regio Food Valley: Ede	28235	
Regio Food Valley: Nijkerk	10420	
Regio Food Valley: Renswoude	1208	
Regio Food Valley: Rhenen	4700	
Regio Food Valley: Scherpenzeel	2490	
Regio Food Valley: Veenendaal	14350	
Regio Food Valley: Wageningen	6906	80863
Regio Gooi- en Vechtstreek: Blaricum	2534	
Regio Gooi- en Vechtstreek: Bussum	9281	
Regio Gooi- en Vechtstreek: Hilversum	20370	
Regio Gooi- en Vechtstreek: Huizen	10042	
Regio Gooi- en Vechtstreek: Laren	3070	
Regio Gooi- en Vechtstreek: Muiden	1686	
Regio Gooi- en Vechtstreek: Naarden	5312	
Regio Gooi- en Vechtstreek: Weesp	4443	
Regio Gooi- en Vechtstreek: Wijdemerem	6756	63493
Regio Hart van Brabant: Dongen	7031	
Regio Hart van Brabant: Gilze en Rijen	6447	
Regio Hart van Brabant: Goirle	6555	
Regio Hart van Brabant: Heusden	11142	
Regio Hart van Brabant: Hilvarenbeek	4571	
Regio Hart van Brabant: Loon op Zand	5987	
Regio Hart van Brabant: Oisterwijk	7196	
Regio Hart van Brabant: Tilburg	50620	
Regio Hart van Brabant: Waalwijk	11077	110627
Regio Kop van Noord-Holland: Den Helder	14324	
Regio Kop van Noord-Holland: Hollands Kroon	13083	
Regio Kop van Noord-Holland: Schagen	12912	
Regio Kop van Noord-Holland: Texel	4175	44493
Regio Lekstroom: Houten	12638	
Regio Lekstroom: IJsselstein	8607	
Regio Lekstroom: Lopik	3861	

Regio Lekstroom: Nieuwegein	15211	
Regio Lekstroom: Vianen	4898	45215
Regio Midden-Limburg: Echt-Susteren	9163	
Regio Midden-Limburg: Leudal	11970	
Regio Midden-Limburg: Maasgouw	7528	
Regio Midden-Limburg: Nederweert	4655	
Regio Midden-Limburg: Roerdalen	6637	
Regio Midden-Limburg: Roermond	13712	
Regio Midden-Limburg: Weert	14144	67810
Regio Noord Groningen: Appingedam	2743	
Regio Noord Groningen: Bedum	3010	
Regio Noord Groningen: De Marn	3205	
Regio Noord Groningen: Delfzijl	7466	
Regio Noord Groningen: Eemsmond	4515	
Regio Noord Groningen: Loppersum	2997	
Regio Noord Groningen: Winsum	4094	28029
Regio Noord-Limburg: Beesel	3874	
Regio Noord-Limburg: Bergen (L.)	3835	
Regio Noord-Limburg: Gennep	4454	
Regio Noord-Limburg: Horst aan de Maas	12658	
Regio Noord-Limburg: Mook en Middelaar	2506	
Regio Noord-Limburg: Peel en Maas	12228	
Regio Noord-Limburg: Venlo	26745	
Regio Noord-Limburg: Venray	11128	77427
Regio Noord-Veluwe: Elburg	5552	
Regio Noord-Veluwe: Ermelo	6299	
Regio Noord-Veluwe: Harderwijk	10462	
Regio Noord-Veluwe: Hatter	3042	
Regio Noord-Veluwe: Heerde	4824	
Regio Noord-Veluwe: Nunspeet	6269	
Regio Noord-Veluwe: Oldebroek	5613	
Regio Noord-Veluwe: Putten	5765	47826
Regio Oost Groningen: Bellingwedde	2944	
Regio Oost Groningen: Menterwolde	3310	
Regio Oost Groningen: Oldambt	10965	
Regio Oost Groningen: Pekela	3510	
Regio Oost Groningen: Stadskanaal	8637	
Regio Oost Groningen: Veendam	8200	
Regio Oost Groningen: Vlagtwedde	4594	42161
Regio Rivierenland: Buren	7352	
Regio Rivierenland: Culemborg	6781	
Regio Rivierenland: Geldermalsen	6930	
Regio Rivierenland: Lingewaal	2744	
Regio Rivierenland: Maasdriel	6249	
Regio Rivierenland: Neder-Betuwe	4520	
Regio Rivierenland: Neerijnen	2976	

Regio Rivierenland: Tiel	9238	
Regio Rivierenland: West Maas en Waal	5000	
Regio Rivierenland: Zaltbommel	6967	58758
Regio Stedendriehoek: Apeldoorn	38670	
Regio Stedendriehoek: Brummen	5003	
Regio Stedendriehoek: Deventer	23213	
Regio Stedendriehoek: Epe	8552	
Regio Stedendriehoek: Lochem	9517	
Regio Stedendriehoek: Voorst	6075	
Regio Stedendriehoek: Zutphen	10929	101960
Regio Twente: Almelo	17357	
Regio Twente: Borne	5840	
Regio Twente: Dinkelland	6999	
Regio Twente: Enschede	34389	
Regio Twente: Haaksbergen	6549	
Regio Twente: Hellendoorn	9864	
Regio Twente: Hengelo	20136	
Regio Twente: Hof van Twente	9829	
Regio Twente: Losser	6036	
Regio Twente: Oldenzaal	8244	
Regio Twente: Rijssen-Holten	9461	
Regio Twente: Tubbergen	5219	
Regio Twente: Twenterand	8104	
Regio Twente: Wierden	6166	154194
Regio West-Brabant: Aalburg	3180	
Regio West-Brabant: Alphen-Chaam	2837	
Regio West-Brabant: Baarle-Nassau	1798	
Regio West-Brabant: Bergen op Zoom	16131	
Regio West-Brabant: Breda	42796	
Regio West-Brabant: Drimmelen	7113	
Regio West-Brabant: Etten-Leur	11268	
Regio West-Brabant: Geertruidenberg	5726	
Regio West-Brabant: Halderberge	8008	
Regio West-Brabant: Moerdijk	10009	
Regio West-Brabant: Oosterhout	13261	
Regio West-Brabant: Roosendaal	20708	
Regio West-Brabant: Rucphen	6238	
Regio West-Brabant: Steenbergen	6506	
Regio West-Brabant: Werkendam	6645	
Regio West-Brabant: Woensdrecht	6579	
Regio West-Brabant: Woudrichem	3548	
Regio West-Brabant: Zundert	6385	178735
Regio West-Friesland: Drechterland	5813	
Regio West-Friesland: Enkhuizen	4840	
Regio West-Friesland: Hoom	18200	
Regio West-Friesland: Koggenland	6697	
Regio West-Friesland: Medemblik	11952	
Regio West-Friesland: Opmeer	3374	

Regio West-Friesland: Stede Broec	6073	56950
Regio West-Groningen: Grootegast	3397	
Regio West-Groningen: Leek	5255	
Regio West-Groningen: Marum	3026	
Regio West-Groningen: Zuidhorn	5591	17269
Regio Zuid-Limburg: Beek	4878	
Regio Zuid-Limburg: Eijsden-Margraten	7462	
Regio Zuid-Limburg: Gulpen-Wittern	4384	
Regio Zuid-Limburg: Heerlen	20781	
Regio Zuid-Limburg: Kerkrade	12096	
Regio Zuid-Limburg: Landgraaf	10850	
Regio Zuid-Limburg: Maastricht	23945	
Regio Zuid-Limburg: Meerssen	5785	
Regio Zuid-Limburg: Nuth	4898	
Regio Zuid-Limburg: Onderbanken	2467	
Regio Zuid-Limburg: Schinnen	4237	
Regio Zuid-Limburg: Simpelveld	3149	
Regio Zuid-Limburg: Sittard-Geleen	25318	
Regio Zuid-Limburg: Stein	7887	
Regio Zuid-Limburg: Vaals	2349	
Regio Zuid-Limburg: Valkenburg aan de Geul	4779	
Regio Zuid-Limburg: Voerendaal	3851	
Regio Zuid-Limburg:: Brunssum	8397	157513
Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE): Asten	4559	
Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE): Bergeijk	5754	
Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE): Best	8537	
Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE): Bladel	5690	
Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE): Cranendonck	6326	
Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE): Deurne	8462	
Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE): Eersel	5506	
Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE): Eindhoven	44348	
Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE): Geldrop-Mierlo	10748	
Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE): Gemert-Bakel	7768	
Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE): Heeze-Leende	4691	
Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE): Helmond	20227	
Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE): Laarbeek	5715	
Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE): Nuenen c.a.	6859	
Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE): Oirschot	5102	
Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE): Reusel-De Mierden	3773	
Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE): Someren	4832	
Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE): Son en Breugel	4734	
Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE): Valkenswaard	8354	
Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE): Veldhoven	12660	
Samenwerkingsverband Regio Eindhoven (SRE): Waalre	5474	190119
Servicebureau Gemeenten Eemland: Amersfoort	35245	
Servicebureau Gemeenten Eemland: Baarn	6640	
Servicebureau Gemeenten Eemland: Bunschoten	5757	

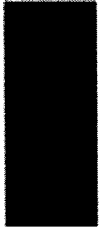
Servicebureau Gemeenten Eemland: Eemnes	2394	
Servicebureau Gemeenten Eemland: Leusden	8370	
Servicebureau Gemeenten Eemland: Soest	11634	
Servicebureau Gemeenten Eemland: Woudenberg	3178	73218
Stadsgewest Haaglanden: Delft	18176	
Stadsgewest Haaglanden: Den Haag	105845	
Stadsgewest Haaglanden: Leidschendam-Voorburg	18928	
Stadsgewest Haaglanden: Midden-Delfland	5005	
Stadsgewest Haaglanden: Pijnacker-Nootdorp	13198	
Stadsgewest Haaglanden: Rijswijk	11093	
Stadsgewest Haaglanden: Wassenaar	6312	
Stadsgewest Haaglanden: Westland	26283	
Stadsgewest Haaglanden: Zoetermeer	27675	232516
Stadsregio Rotterdam: Albrandswaard	6628	
Stadsregio Rotterdam: Barendrecht	11987	
Stadsregio Rotterdam: Bernisse	3535	
Stadsregio Rotterdam: Brielle	4437	
Stadsregio Rotterdam: Capelle aan den IJssel	14877	
Stadsregio Rotterdam: Hellevoetsluis	10176	
Stadsregio Rotterdam: Krimpen aan den IJssel	7035	
Stadsregio Rotterdam: Lansingerland	15154	
Stadsregio Rotterdam: Maassluis	7082	
Stadsregio Rotterdam: Ridderkerk	10628	
Stadsregio Rotterdam: Rotterdam	101142	
Stadsregio Rotterdam: Schiedam	17466	
Stadsregio Rotterdam: Spijkenisse	17657	
Stadsregio Rotterdam: Vlaardingen	15268	
Stadsregio Rotterdam: Westvoorne	4270	247342
West-Overijssel: Dalfsen	7837	
West-Overijssel: Hardenberg	14960	
West-Overijssel: Kampen	12371	
West-Overijssel: Olst-Wijhe	4877	
West-Overijssel: Ommen	4335	
West-Overijssel: Raalte	9793	
West-Overijssel: Staphorst	4008	
West-Overijssel: Steenwijkerland	11667	
West-Overijssel: Zwartewaterland	5471	
West-Overijssel: Zwolle	27392	102710
Zeeland: Borsele	6763	
Zeeland: Goes	10170	
Zeeland: Hulst	9424	
Zeeland: Kapelle	3707	
Zeeland: Middelburg	12804	
Zeeland: Noord-Beveland	3105	
Zeeland: Reimerswaal	5589	
Zeeland: Schouwen-Duiveland	10357	
Zeeland: Sluis	10083	
Zeeland: Terneuzen	17477	

Zeeland: Tholen	7076	
Zeeland: Veere	8139	
Zeeland: Vlissingen	12028	116722
Gemeenten niet in een regio:		
Goeree-Overflakkee	12288	
Zaanstad	31129	
Amsterdam	99969	
Utrecht	64969	

Van:
Verzonden:
Aan:
Onderwerp:

VNG [VNG@VNG.NL]
vrijdag 21 maart 2014 09:38
VNG
Correctie : Lbr.14/019 - Ondersteuningsprogramma Energie

**Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad**

informatiecentrum tel.
(070) 373 8393

uw kenmerk

bijlage(n)
2

betreft
Ondersteuningsprogramma
Energie

ons kenmerk
ECFD/U201400578
Lbr.14/019

datum
20-3-2014

Geachte heer, mevrouw,

In september 2013 is door een groot aantal partijen het *Energieakkoord voor duurzame groei* (het SER Energieakkoord) ondertekend. Doel van het akkoord is om gezamenlijk te werken aan besparing van energiegebruik, vergroting van het aandeel duurzame energie en vergroting van de werkgelegenheid. Gemeenten spelen een belangrijke rol bij de realisatie van deze doelen. Om gemeenten hierbij te ondersteunen heeft de VNG een ondersteuningsprogramma ontwikkeld. Met deze brief willen wij u informeren over wat deze ondersteuning inhoudt.

Het ondersteuningsprogramma voor gemeenten

Het ondersteuningsprogramma Energie voor gemeenten bestaat uit twee onderdelen:

1. Deelprogramma gebouwde omgeving (particuliere woningeigenaren)

Dit betreft een ondersteuningstructuur voor lokale en regionale energiebesparing en opwekking in de gebouwde omgeving. Hiervoor heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken voor de periode 2014-2016 aan de VNG een subsidiebijdrage beschikbaar gesteld van €15 miljoen. Dit bedrag wordt met name ingezet voor regionale ondersteuning en voor expertise- en competentieontwikkeling.

2. Deelprogramma bedrijven, huur- en vastgoedsector, mobiliteit en duurzame energieproductie

Dit betreft de ondersteuning van gemeenten bij de overige ambities uit het Energieakkoord. Het gaat daarbij om het stimuleren en handhaven van energiebesparing bij bedrijven (Wet Milieubeheer), maatregelen ten behoeve van verduurzaming van de sociale huurvoorraad, het maatschappelijk vastgoed (oa. schoolgebouwen), openbare verlichting, mobiliteit en transport en duurzame energieopwekking.

Klik op of kopieer onderstaande link om de complete ledenbrief en de bijlagen te lezen:

<http://www.vng.nl/onderwerpenindex/milieu-en-mobiliteit/klimaat-energie-en-duurzaamheid/brieven/ondersteuningsprogramma-energie>